

Til Folketingets Transportudvalg

København d. 26.9.2022

Nu skal chancen bruges: Bilister skal lokkes over i den kollektive transport

Der har inden Ruslands krig mod Ukraine startede været stor interesse om og øget nødvendighed for at ændre vores vaner med henblik på at spare på energien, reducere Danmarks udslip af drivhusgasser og i det hele taget reducere klimakrisen.

Transporten står for en stor del af vores udslip, ikke mindst i form af privatbilisme og flyrejser, hvor der er et stort potentiale ved at flytte mere transport over i den kollektive trafik, der udleder meget mindre CO₂ pr. passager-km eller til cyklisme, der ikke udleder CO₂. Efter mange års markant billiggørelse af biler og bilkørsel mærker bilister nu energikrisen på deres pengepung i form af noget dyrere benzin og diesel. Den gennemsnitlige registreringsafgift pr. bil er på få år sat ned med omkring 50 %, hvilket har stimuleret bilkørsel og bilbrug i stort omfang. I pendler bilerne er der nu - ifølge Transportvaneundersøgelsen - i gennemsnit kun 1,05 person pr. bil.

Sikre metoder til at reducere det store ressourceforbrug fra bilerne i Danmark er at flytte transporten til cykler og kollektive transportmidler.

Dette "hængeskilt" fra 1973 - udsendt af Handelsministeriets Energi-Spareudvalg - blev opsat i busser og tog, og skar bogstaveligt talt problemstillingen ud i pap. I Danmark er der i den nuværende klimakrise desværre stort set ingen initiativer på transportområdet. Nedsikringer af den kollektive trafik er tilmed en realistisk trussel. Det vil være en helt ødelæggende.

Bilers forbrug af benzin, diesel og elektricitet er en del af et sammenhængende energisystem, og besparelser hér letter også presset på energi andre steder i samfundet.

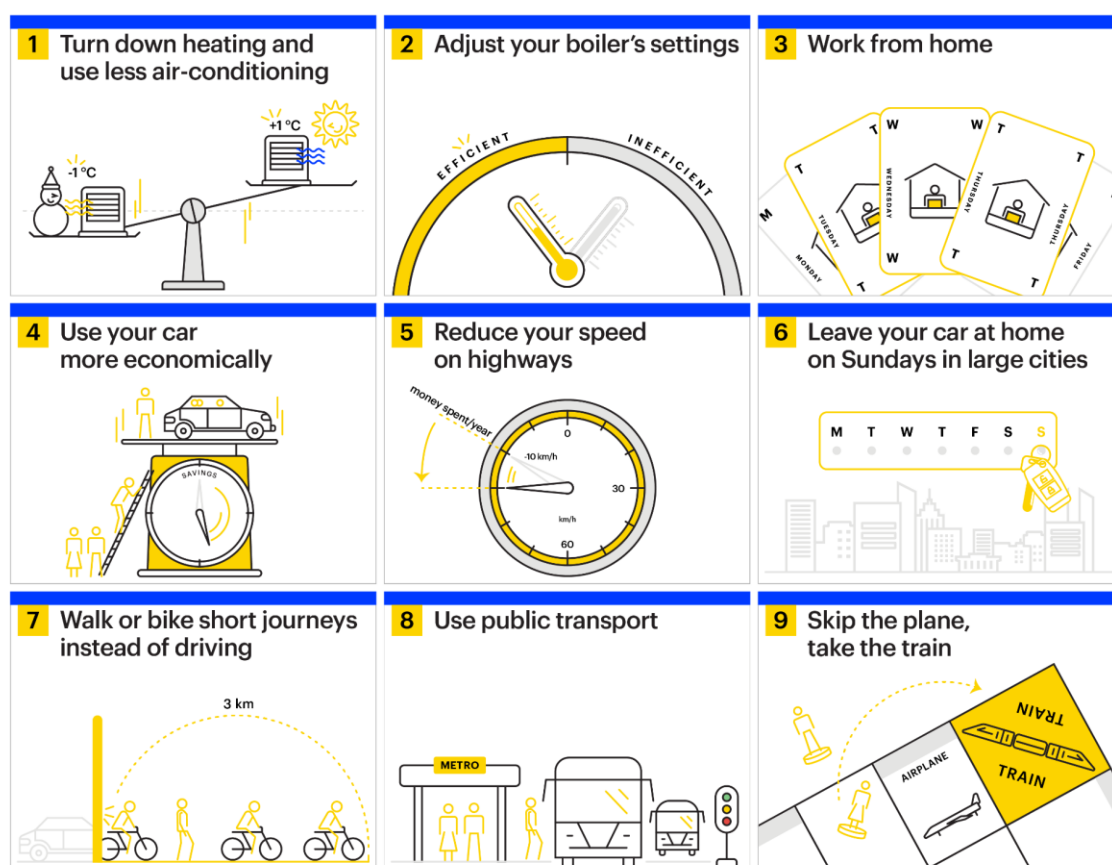
Sådan ser det Internationale Energiagentur (IEA) og EU-Kommissionen på det:

Playing my part:

How to **save money, reduce reliance on Russian energy, support Ukraine and help the planet**

iea.org

Højere priser får tankerne i gang hos forbrugerne, og mange er parate til at prøve noget nyt. Chancen er nu at få gjort den kollektive trafik og cyklisme tilgængelig for flere, der ellers har været vant til alene at bruge bilen, både som pendlere og i fritiden.

Konkrete forslag

Bil-pendlerne skal få mulighed for at prøve den kollektive transport. Er man ny kunde (ikke haft pendlerkort i 2022) skal man fra 1. januar 2023 kunne købe pendlerkort i op til at halvt år til halv pris. Pendler man i cykelafstand eller bruger cykel i kombination med kollektiv transport så skal et cykelskattefradrag, nu også for kørsel under 12 km om dagen for at stimulere cykling.

I weekenderne skal det fra nytår være sådan at alle voksne kan køre på børnebillet og børn køre gratis, når de ledsages af voksne. Uanset hvilken type billet, de foretrækker.

Har du en form for pendlerkort i hverdagene, så skal det være sådan, at du kan køre i weekenden gratis og lade hele familien ledsage dig gratis.

En ekstraordinær pulje til at forbedre forhold for cykelparkering ved stationer og bus-knudepunkter foreslår vi etableres fra 1. januar 2023.

Tilliden til den kollektive transport skal sikres ved at staten støtter trafikselskaberne, så de fuldt ud kan fastholde bus- og lokal togs trafikken på før-Corona niveau. Ellers er bestræbelserne for at flytte bilister til energirigtige og klimarigtige transportformer umuliggjort.

Follow-up

De forhåbentlig mange nye og uvante passagerer skal følges tæt, så deres bekymringer og ideer kan blive hørt, så de forhåbentlig kan få ændret deres vaner permanent. Denne opgave kan bedst lægges et uafhængigt sted, fx hos Passagerpuls.

Det ovenfor foreslåede bør sammenholdes med erfaringer fra udlandet, fx Tyskland og Spanien, hvor man har gjort en indsats for at få flere bilister over i den kollektive transport, i Tyskland hen over sommeren ved at tilbyde en lav standard-pris i hele landet på 9 Euro, og i Spanien ved gratis offentlig lokal og regional transport.

Med venlig hilsen

Poul Kattler
Forperson for Rådet for Bæredygtig Trafik